

Roman Toi sajandat sünnipäeva tähistatakse Torontos sümposiooni ja kontserdiga

Priit Kuusk

14.06.2016

<http://kultuur.err.ee/v/muusika/78fb3dca-9b19-4329-80cb-32a071029d0e/roman-toi-sajandat-sunnipaeva-tahistatakse-torontos-sumposiooni-ja-kontserdiga>

Helilooja ja muusikategelase Roman Toi sajandat sünnipäeva tähistatakse tema kodulinna Torontos. Laupäeval, 18. juunil saab saja-aastaseks Kanadas Torontos elav eesti helilooja, koorijuht, organist ja muusikategelane Roman Toi. Suurt tähtpäeva märgitakse sümposiooniga 17. juunil ning 19. juunil piduliku kontsert-jumalateenistusega EELK Toronto Peetri kirikus.

Roman Toi sündis 18. juunil sada aastat tagasi Viljandimaal Kõo vallas. Tema ema Anni Toi-Puskar oli laulja, kes enne põgenemist punavõimude eest Eestist Saksamaale töötas 1940-1944 Estonia teatris. Alates 1949. aastast elas nende pere Kanadas Torontos.

Roman Toil on ette näidata paljud muusikakõrgkoolide diplomid ja teaduskraadid, õppides algul Tallinna konservatooriumis koorijuhtimist, siis kompositsiooni ning dirigeerimist, selle vahel ka täiskursuse Tartu ülikoolis õigusteadust. Ta on täiendanud end Salzburgi Mozarteumis, seejärel lõpetanud Chicago ülikoolis USAs kompositsiooni erialal, saanud Šveitsist Montreux'st magistrikraadi, õppinud veel USAs Cincinnati ülikoolis ning saanud doktorikraadi Toronto ülikoolist Kanadas.

Kogu heliloomingulise töö ja interpreeditegevuse kõrval koorijuhi, dirigendi ja organistina tegutses ta ka muusikakriitikuna ning oli Toronto kuningliku konservatooriumi kompositsiooni- ja muusikateoreetiliste ainete õppejõud.

Taasvabas Eestis on Roman Toi innukalt kaasa elanud meie laulupeoliikumisele, olles ka üldlaulupidudel üldjuhina. Roman Toi on Eesti muusika- ja teatriakadeemia ning Viljandi kultuuriakadeemia audoktor ning Viljandi linna aukodanik, Eesti Heliloojate Liidu liige 1998. aastast.

Maestro suure juubelipäeva tähistamine algab reedel, 17. juunil Torontos Tartu College'is. Seal toimub sümposioon, kus Roman Toist ja eesti muusikakultuurist kõnelevad Hirvo Surva, Andres Raudsepp, Triinu Ojamaa ja Jean McKen, avatakse Väliseesti Muuseumi ning Eesti Teatri- ja Muusikamuseumi ühine Roman Toile pühendatud näitus.

Pidulikult märgib juubelipäeva 19. juunil Toronto Peetri kirikus toimuv kontsert-jumalateenistus. Sellel esinevad Kanadas kontserdireisil viibiv Rahvusooper Estonia poistekoor Hirvo Surva juhatusel ja organist Ene Salumäe, Toronto Eesti meeskoor ja Estonia koor, solistid Avo Kittask ja Kristina Agur. Kavas on eeskätt Roman Toi loomingut, aga ka maestro tähtpäevaks valminud Riho Esko Maimetsa uudisteos, laul poistekoorile "Kolm igatsuse laulu" Ernst Enno sõnadel. Selle esiettekanne juhatab Hirvo Surva.

Roman Toi elust tehakse dokumentaalfilm, mille režissöör on Kalli Paakspuu, filmi võtted käivad ning film peab valmima Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks 2018. aastal.

Roman Toi on Eesti kõigi aegade tuntud muusikainimestest esimene, kes on saavutamas sajandipikkuse eluaea piiri.